

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-53 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-33/510-185
Karar Tarihi : 22.4.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Meltem BAĞIŞ AKKAYA, Nilgün KOCADAĞ

C. BAŞVURUDA

20

BULUNAN : S.S. Uşak Pancar Ekicileri Kooperatifi
Temsilcisi: Av. Recep ADIGÜZEL ve Av. Tayyar ÜNSAL
Kurudere Cad. Karaman İş Merkezi No: 2 D: 405-413
Salihli/Manisa

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi 14. Cad. No:22 26110 Eskişehir

30

E. DOSYA KONUSU: KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.'nin 09-57/1365-357 sayılı Rekabet Kurulu kararına ve 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı olarak fiyat belirlediği ve bölge düzenlemesi yaptığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle; Kooperatif tarafından KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş. (KWS)'ye iletilen bayilik talebinin bölgede yeterli sayıda bayi bulunduğu gerekçesiyle 6.1.2010 tarihinde reddedildiği, bunun yanı sıra tohum tedarikinin çevre bayiliklerden yapılabileceğinin belirtildiği; ancak bu durumun KWS'nin fiyat belirlemesine imkân tanıdığı ve bölge dışına yapılacak satışları 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı bir şekilde kısıtladığı iddia edilerek KWS hakkında yasal işlem yapılması talep edilmiştir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 3.3.2010 tarih ve 1882 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.3.2010 tarih ve 2010-3-53/İİ-10-MBA sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 31.3.2010 tarih ve 10-27/399-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 14.4.2010 tarih ve 2010-3-53/ÖA-10-MBA sayılı Önaraştırma Raporu 16.4.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/164 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.'nin S.S. Uşak Pancar Ekicileri Kooperatifi tarafından kendisine yöneltilen bayilik talebini reddetmesi eyleminin 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir unsur taşımaması nedeniyle KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi gereğince soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikâyetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 I.1. Taraflar

I.1.1. S.S. Uşak Pancar Ekicileri Kooperatifi (Kooperatif)

Kooperatif, 31.3.2009 tarihinde kurulan Pankobirlik S.S. Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği ortağı olan pancar ekicileri kooperatiflerindedir. Kooperatifin beşi Uşak'ta, üçü Kütahya'da, biri Afyon'da, biri Denizli'de ve biri Manisa'da olmak üzere 11 satış mağazası bulunmakta olup ürün satışları da bu mağazalarda yapılmaktadır. Kooperatif 2007 yılına kadar KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş. ile imzalamış olduğu bayilik sözleşmesine dayanarak, sözleşmenin feshinden itibaren ise farklı kaynaklardan tedarik ederek müşterilerine tohum satmıştır.

I.1.2. KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.(KWS)

10 Ocak 2003 tarihinde %100 yabancı sermaye ile kurulan KWS Türk Tarım Ticaret Ltd. Şti. 2006 yılında nev'i değiştirip KWS Türk Ticaret A.Ş. unvanını almıştır. Şirketin ürettiği şeker pancarı tohumunun büyük kısmı ihale yoluyla Türk Şeker A.Ş.'ye satılırken satışların daha küçük bir kısmı serbest piyasaya yöneliktir. Mısır tohumu üretiminin tamamı ise serbest piyasada satışa sunulmaktadır. Şirketin mısır tohumu markalarından olan "Kermes", özellikle Çukurova ve Manisa çevresinde tercih edilen bir üründür. Ana merkezi Eskişehir'de olan şirketin 1.7.2008-30.6.2009 dönemine ait cirosu'dir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

KWS'nin, Kooperatif ile imzaladığı bayilik sözleşmesini feshederek ürün satmamasının bir dikey kısıtlama ve uyumlu eylem olarak nitelendirilmesi gerektiğini içeren yine Kooperatif tarafından yapılmış olan önceki tarihli bir başvuru üzerine yürütülen önaraştırma sonucunda, 25.11.2009 tarih ve 09-57/1365-357 sayılı ile alınan Kurul kararında:

90 "KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.'nin, dikey anlaşmaları ve uygulamaları yoluyla alıcılarının yeniden satış fiyatını belirleyerek ve bölge dışı satışları engelleyerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde ciddi ve yeterli deliller bulunduğu ve uygulamaların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacağına... Bununla birlikte, yeniden satış fiyatlarını belirlemeye ve bölge dışı satışları engellemeye yönelik sözleşme hükümlerinin ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi nedeniyle...bahse konu sözleşme hükümlerinin alıcıların özgürce fiyat belirlemesine imkân tanıyacak ve

100 *bölge dışına yapılacak satışları 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlemesine” hükmedilmiştir.*

Söz konusu gerekçeli karar 15.1.2010 tarihinde; 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca gönderilen görüş yazısı ise 26.1.2010 tarihinde KWS tarafından tebellüğ edilmiştir.

Kurum kayıtlarına 15.2.2010 tarih, 1249 sayı ile giren yazıda (Geri Bildirim) KWS, ilgili Kurul kararı doğrultusunda bayilik sözleşmelerinde değişiklik yaptığını ifade ederek imzalı bayilik sözleşmesi örneğini yazı ekinde göndermiştir.

110 KWS tarafından gönderilen yeni bayilik sözleşmesi ile bayilerin nihai satış fiyatının KWS tarafından tek taraflı olarak belirlenmesi hükmünün kaldırıldığı ve bu hüküm yerine bayinin nihai satış fiyatını özgürce belirlemesine imkân veren yeni bir hükmün getirildiği; bayilere getirilen bölge kısıtlamasıyla ilgili de yeni bir düzenlemeye gidildiği; bölge dışına yapılacak aktif satışların sınırlandırıldığı ancak pasif satışlara herhangi bir sınırlama getirilmediği, ayrıca bayinin faaliyet gösterdiği bölgede başka şahıs ve teşekküllere bayilik verilebileceğine ilişkin hükmün kaldırıldığı görülmüştür. Bahsi geçen geri bildirim üzerine Kurul 25.2.2010 tarihli toplantısında, KWS Türk’ün 25.11.2009 tarih, 09-57/1365-357 sayılı Kurul kararının gereğini yerine getirdiğinden 120 10-19/238-MB sayıyla bilgilenmiştir.

Diğer yandan, şikâyetçi Kooperatif’in bayilik talebinin reddi, KWS’nin gerekçeli kararı tebellüğünden önceki bir tarihte (6.1.2010) gerçekleşmiştir. Gerekçeli kararın tebliğinden sonra KWS’nin bayilik sistemini 4054 sayılı Kanun’un ve ilgili mevzuatın öngördüğü şekilde yeniden düzenlediği görülmüştür. Kaldı ki, bir teşebbüsün bayilerini özgürce tayin etmesi, teşebbüsün sözleşme serbestisi çerçevesinde hareket etmesine imkân veren bir uygulamadır. Dikey entegrasyona yönelik olarak bayilik sistemi oluşturan bir teşebbüsün, kendi iş stratejisi, piyasa koşulları, müşteri portföyü ve müşteri beklentileri, makro göstergeler gibi çok çeşitli kavramlar 130 çerçevesinde dilediği gerçek ve tüzel kişilere bayilik yapma imkânı vermesi gerek rekabet literatüründe gerekse ticari hayatı düzenleyen diğer kanunlar çerçevesinde doğal kabul edilen bir sonuçtur.

Öte yandan, söz konusu şikâyet dilekçesi ve eki incelendiğinde şikâyet edilen teşebbüsün (KWS), Kooperatif’in bayilik talebine olumsuz yanıt verirken diğer yandan da bayilik talebinin altında yatan “Kermes” markalı tohumları satma isteğine olumsuz yanıt vermediği, anılan markalı mısır tohumlarını tedarik edebilmek amacıyla Ege bölgesindeki bayilerinin listesini Kooperatif’e bildirdiği dosya mevcudundan anlaşılmalıdır. Dolayısıyla mevcut şikâyet kapsamında Kooperatif, Kermes markalı 140 tohumları temin edebilmek üzere bilgilendirilmiştir.

150 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara yönelik olarak KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.